

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS A „HANGYA” KÖTELÉKÉBE
TARTOZÓ SZÖVETKEZETEK HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL.
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10. SZÁM.
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. tagjai további intézkedésig tag-
díj ellenében kapják. Alapító tagdíj 2000 lei,
rendes tagdíj évi 100 lei, kisgazdák és tiszt-
viselők részére 50 lei.

A lapfelügyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:
TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 150 lei Negyed évre 40 lei
Fél évre 75 lei Egyes szám 3 lei

Az agrárkommunizmus.

A mezőgazdasági termelési folyamat egész sajátossága alapján szorosan a magántulajdonon épül fel. Míg a mezőgazdasági élet egyéb ágai a termelés gyorsasága és annak természete folytán a közösség alkalmazását talán könnyebben elbírják, addig a mezőgazdaság a termelési technika mai állása mellett a kommunizmust egyáltalában nem tűri meg, elsősorban nem a földbirtoknak, mint a termelés alapjának közösségét.

Erre legjobb gyakorlati bizonyítékot szolgáltat az orosz agrárkommunizmus nagy kudarca, hol a kommun minden próbálkozása a mezőgazdasági közösségek létesítése és fenntartása érdekében a legcsufosabb felsüléssel végződött. A vagyonszövetség tagjai, az orosz parasztek körében már a kényszereszközökkel létesített kommunistikus gazdaságok első idejében a többségnél bűnös lustaság mutatkozott és mindenik igyekezett a munkát másra háritani. Később a parasztek ellenségeivé lettek a szovjetgazdaságoknak és azoknak háromnegyed részét gyujtogatás folytán elpusztították. Majd mindenik arra törekedett, hogy újra földet szerezzen magának.

Ez a kudarc elsősorban nem az orosz paraszt maradiságán alapul, hanem a termelési technika mai állása mellett az agrárkommunizmus gyakorlati alkalmazásának lehetetlenségéből következik, ami elüreláthatólag mindaddig fenn fog állani, amíg a termelés jelenlegi rendje uralkodik.

Mezőgazdaságunk üzemeinek jövedelmezősége.

Irta: F. Á.

Köznap értelemben tulajdonképpen jövedelméülküliségről lehet szó, amely 1918. óta mezőgazdasági üzemeinknél kategóriára való tekintet nélkül kisebb-nagyobb mértékben egyaránt jelentkezik; a kis, közép és nagyüzemek vezetői körében általános a panasz, hogy a mezőgazdálkodás a forradalom óta vagy ráfizetéssel vagy pedig olyan csekély jövedelmezőséggel jár, amely a többi foglalkozási ágak jövedelmeivel szemben messze visszamarad. Ez a jelenség — sajnos — most, mikor azóta már a harmadik gazdasági évet taposunk nem-hogy csökkenni, hanem súlyosbodni látszik s ennek következménye képen a mezőgazdák fokozatos elszegényedése, ezzel kapcsolatban a gazdasági üzemek fokozódó üzemtökehiánya és a mezőgazdálkodás általános súlyos dekadenciája észlelhető.

Ha ezt a jelenséget magángazdasági szempontból vizsgálat tárgyává tesszük, úgy első sorban a hatósági kényszerbérleti intézkedések birtokhasználati rendet felforgató voltában fogjuk a magyarázatot megtalálni. Az immár tekintélyes multa visszatekintő kényszerbérleti intézmény — amint ez köztudomású — nem egy, a megindítása alkalmával szilárd alapokra fektett, rendszeres, hanem ötletszerűleg változó eljárás amelynek esélyei hónapokra előre is kiszámíthatatlanok.

Ilyen viszonyok között a mezőgazdasági üzemek elvesztették a földbirtokhasználat biztonságán nyugvó szilárd alapot, amely nélkül sikeres mezőgazdasági termelés elsem képzelhető. Ez a körülmény egyaránt sújtja az egész mezőgazdasági termelést, amidőn a nagyüzemek keretéből váratlanul és tervszerűtlenül kivonja a földet, amelynek kihasználására és értékesítésére ott a szükséges felszerelések (épület, gép, eszköz, állat, forgatóke) rendelkezésre állottak és ép oly ötletszerűleg és váratlanul gyakran olyan keretbe juttatja a föld használatát, amelyeknél nagy általánosságban hiányzanak az ujonnan kapott földterületek kihasználására szükséges termelési eszközök. Így marad a nagyüzemek keretében a kényszerbérlet után meghagyott területekhez viszonyított aránytalanul nagy felszerelés, amely ilyenformán teljesen kihasználat-

lanul áll és kerülnek a földigénylők kezei közé nagy földterületek, amelyeket jórésztük megfelelő felszerelés hiányában nem tud *keilőleg* kihasználni.

Egyik oldalon tehát felszerelés föld nélkül, másoldalon föld felszerelés nélkül.

A legszomorubb közgazdasági perspektiva.

És mindez történik váratlanul, ötletszerűen, néha önkényesen és olyan tempóban, amely a fölős felszerelések értékesítésére és a szükségseks beszerzésére időt sem enged.

A nagyüzemek kihasználatlanul álló felszerelésének kamata, törlesztése, biztosítási és fenntartási költségei stb. olyan tehertertelek, amelyek minden ellenszolgáltatás nélkül súlyosan lenyomják a jövedelmi mérlegek teheroldalát.

Hogy a földhöz juttatott felszereléssel nem bíró igényjogosultaknál a terület tökéletlenebb kihasználása folytán a földbér kevésbé súlyosan terheli a jövedelmi mérleget, annak oka az a körülmény, hogy a kényszerbérlek általánosságban mélyen a méltányosság és gazdaságosság mérvén alól állapítatnak meg s így a mérleg szempontjából a föld kihasználatlansága mellett sem jelentenek különösen nagy megterhelést.

Az elmúlt gazdasági évek termelési eredményei és a jelenlegi mezőgazdasági helyzet azonban legkézenfekvőbb tanúságai annak, hogy ez a *látszólagosan* a kisüzemek érdekeit szolgáló eljárás miyen következményekkel jár a köztermelés szempontjából.

A földhasználat biztonságának hiánya mellett a mezőgazdasági üzemek jövedelemcsökkenésének okait az aránytalanul megnövekedett termelési költségekben kereshetjük, amelynek ellensúlyozására hiányzik a termékek megfelelő értékesítésének lehetősége.

Minden gazda saját szomorú tapasztalataiból tudja, hogy mibe kerül esetleg hiányzó gazdasági felszerelésének kiegészítése és annak karbantartása, milyen aránytalan költség felhasználással kell az üzemben tartásra szolgáló termény és anyagszükségletét beszereznie. Ehhez járul a kézimunkaerő árának főleg a nagy és középüzemeket sújtó aránytalan emelkedése.

Mindez a nagyüzemknél fokozottabban, kisüzemknél mérsékeltebben emelkedett forgatóke-szükségletet jelent, amelynek előteremtésében a kedvezőtlen hitelviszonyok miatt a gazdák egyedül a mezőgazdasági termékek megfelelő értékesítésére volnának utalva. E tekintetben

Gazdák Biztosító Szövetkezete.

Elfogad tűz, jég élet, betörés és lopás, baleset, szavatossági, kiházasítási stb. biztosításokat. Egyesületi tagok külön kedvezményben részesülnek. Minden biztosítási ügyben részletes tájékoztatást nyújtanak a vezérképviselőségek és egyesületünk titkári hivatala.

Főigazgatóság Románia részére Aradon.

Vezérképviselőségek:

Aradon, Kolozsváron, Brassóban, Temesváron, Nagyváradon és M.-vásárhelyen.

azonban sajnos, a legszomorubb állapotok uralkodnak.

A növénytermelés termékei közül a gabonamagvak hosszú időn keresztül zárlat alatt állottak, úgy, hogy a megfelelő értékesítésnek az ármaximálások stb. állottak útjában; a gabonaforgalom korlátozása még napjainkban is érvényben van. Hasonlóképpen korlátozva volt hosszú időn át a takarmányfélék értékesítése. Az élőállat értékesítés terén hasonló szomorú vagy még szomorubb viszonyok uralkodnak, úgy, hogy napjainkban kivétel hiányában az állatforgalom csaknem szünetel. Az állattenyésztés egyéb terméke: tej, vaj, sajt, gyapjú etc. szintén hosszabb ideig voltak maximálások által a szabad értékesítésben korlátozva.

Ehhez járulnak a jelenlegi súlyos közlekedési mizériák, amelyek az értékesítés nehézségeit erősen felfokozzák.

A termelési költségeknek és az értékesítési áraknak a felsorolt körülményeken alapuló kedvezőtlen aránya összes mezőgazdasági üzemeinket kategóriára való tekintet nélkül fokozatosan fosztják meg forgó tőkéjüktől, amelynek kiegészítése céljából lassan a felszerelés értékesítésére kerül a sor. Ha a forgótőkét az üzemek vétkeringésének tekintjük, úgy a fokozódó forgótőkehiány következtében mezőgazdasági termelésünk súlyos vérszegénységben szenved s ennek következtében a visszafejlődés lejtőjére került, amelyen a termelést megállítani a kényszerbérletek okszerű végrehajtása, az értékesítési viszonyoknak a belföldi és kiviteli forgalom felszabadítása útján való megjavítása, a piac szabadsága stb. útján a legsürgősebb kormányzati teendők közé kell, hogy tartozzék.

A meszes szőlőtalajok telepítése.

Írta: Z. Horváth Károly.

Amennyiben Erdélyben igen sok a nehezen telepíthető szőlőtalaj, nem is talán érdektelen, ha ezekről egy rövid cikk keretében megemlékezünk.

Előzetesen kissé ki kell térnünk arra, hogy mit értünk a „nehezen telepíthető talaj” elnevezés alatt?

Általánosan tudott dolog, hogy a filoxera pusztítása után az amerikai alanyokra oltott nemes fajták oltvány formájával védekezünk a filloxera ellen.

Az amerikai fajták azonban igen sokfélék.

Megkülönböztetünk: 1. eredeti amerikai fajtákat, keresztezéseket;

2. Hybrideket.

Viszont a keresztezések feloszlanak ismét; 1. americó; 2. francó-amicó keresztezésekre, aszerint hogy az apa és anya szerepét azoknál az amerikai amerikai vagy amerikai-európai fajták foglalják el a keresztezés műveleténél.

Nehezen telepíthető talajok azok, amelyek kémiai és fizikai tulajdonságával a telepítés alapját képezett *Riparia Portalis* megküzdeni nem tudott. Az amerikai fajok és fajtákból a következőket használtuk eddig alanyokul: 1. *Riparia Portalis*. Eredeti amerikai válfaj. A tápdús, mély, középnedves és középkövetős talajok alanya, 12% mészbirással. 2. *Riparia x Rupestris No. 101* keresztezés. A közép száraz, kevésbé köves, középkövetős talajok alanya, 35% mészbirással. 3. *Solonis x Riparia No.*

Szt. Pécs. Keresztezés. A nedves, hideg, túlkövetős talajok alanya 25% mészbirással. 4. A 35—60% oldhatósavas mésztartalmú talajok telepítésére különböző *Berlandieri* fajok és ezeknek *Riparioval* keresztezett fajtái. 5. Használtuk a különböző amerikai és európai fajták keresztezéséből a franciák által előállított ugynevezett *franco x americano* keresztezéseket, mint pl. az *Aramon x Rupestris Ganzin No. 1.* és a *Mourvedre x Rupestris Na. 1202.* alakokat.

Ezen *franco x americano* keresztezéseknek mészbirása ugyan magas fokú (35—40%) de az európai vérkeveredés miatt *filloxera* ellentállásuk csak feltételes fokozatú. Ezzel ellenkezően az amerikai fajok gyökerei épek maradnak.

A különböző talajok vegyi és fizikai összetételével nem mindegyik alanyfélése tud sikeresen megküzdeni és ebből származott a filloxera vészét követő általános rekonstrukció fiaskója, amidőn gyakorlat és tapasztalat híján a legjobban reklámozott fajtákkal telepítették.

Ezen balsikerek után kézenfekvő volt tehát, hogy olyan alanyok után kell kutatni a keresztezés további segítségével, melyek megközelítsék azt az „*universalis*”-nak nevezhető egyedet, amely lehetőleg minden összetételű talajon sikerrel legyen használható.

Igy fordult a hybridörök figyelme a *Riparia* és *Berlandieri* két eredeti amerikai faj jobb válfajai felé.

Ezen keresztezéseknél tekintve a szülők filloxera ellentállását, a *Riparia* bő termésre ösztönző tulajdonságát, a *Berlandieri* nagy méz-ellentállását, ezen tulajdonságok „eklatáns” megnyilatkozását várják az utódokban, melyek a keresztezéseknél különböző módon nyilvánultak meg.

Ezen hybridálókban Franciaország vezetett.

A háboru előtti csonkított Magyarországon a rekonstrukció alatt a fajkiválasztással sokan, de keresztezéssel csak két ember foglalkozott és pedig: 1. *Mathiász János*, kecskeméti szőlőbirtokos az európai nemes fajták keresztezésével új és jobb bor és csemegé fajták kultiválásával. 2. *Erős Imre*, Erdélyben a gyulafehérvári püspöki uradalom intézője a megfelelőbb és igénytelenebb amerikai alanyfajták után kutató keresztezésekkel. Ezen szakemberek munkásságának eredménye semmivel sem áll hátrább a franciáknál, sőt azokat túlszárnyalta.

(Folyt. köv.)

Többtermelés.

Írta: P. Szentmártoni Bálint.

Tudvalevő, hogy a többtermelés sikerelenségének oka a háborus állapotokban rejlik. Mindenki kedvtelen, nyegedő. A nagybirtokos bankodik a földreform miatt, a földnélküliek vágyakoznak, sopánkodnak, a közép és kisbirtokosok leroskadó félben vannak a háborus terhek súlya alatt. Lehet, hogy a földosztás sok szenvedő családot fog megengesztelni és felemelni, de az is megtörténhetik, hogy a legnagyobb nyeresége a „*bulikusoknak*” lesz, mert aki könnyen jut birtokhoz, nem tudja megbecsülni. No, de ez nem tartozik e lapra. Fő az, hogy lesz, vagy lenne egy új birtokos osztály, kik nem tudnak kellőleg beruházkodni, befektetéseket eszközölni s ha az állam nem lesz

ezeknek pátronusa s egyben ha szigorú ellenőrzést nem gyakorol munkájuk fölött, a többtermelés ezen fázisa sem válik be.

Hogy pedig ez ne következék be, adjon az állam módot és alkalmat arra, hogy a falusi, illetve telepes tisztviselők is jussanak földhöz és pedig olyan arányban, hogy az ilyen tisztviselői földeken kisebbszerű mintagazdálkodási lehessen végezni. A községi gazdakörök bizza meg a községi gazdálkodás ellenőrzésével. A fogyasztási szövetkezeteknek adjon kedvezményt az áruk szállításánál, mert azok nem nagykereskedők. Eddig is volt kedvezménye s a falu népe boldognak mondotta magát, hogy községében minden szükséges árut megkaphattott. Tegye kötelezővé az állatbiztosítást mérsékelt díj mellett; lássa el a járásokat állatorvosokkal és a szükséges szérumokkal. Az építkezési anyagokat tegye hozzáférhetővé, mert pl. ma cementhez nem lehet jutni s ha igen, akkor 200—250 Leiert méterházsánsként. Ilyen ár mellett nem lehet használni. Rendelje el a gazdasági ismétlő iskolák létesítését szabadoktatásszerűleg, hogy azon nagykorúak is megjelenhessenek. Tiltsa be a hétköznapi tivo nyázásoka, különösen a szorgos mezei munka idején, hogy dolgozzék mindenki. Igaz ugyan, hogy az államnak sok haszna van a testet, lelket gyilkoló pálinkából, de meg vagyon írva, hogy „Csak ép testben lokozik ép lélek.”

A baromfitenyésztésről.

Írta: Ifj. Szász Ferenc (dezsméri).

A baromfitenyésztés fontos közgazdasági jellege kétségbevonhatatlan. Eltekintve attól, hogy minden udvaron ott látjuk a baromfiakat szaladgálni, teljesen önálló üzemben is (nagyobb baromfitelepeken) igen hasznos és jövedelmező üzletet nyújthat.

Agrár állam vagyunk s a külföldre exportált baromfitermékek őstermelési kivitelünknek egy igen telemes részét kell majd képezze, amit úgy minőségileg, mint mennyiségileg fokoznunk kell. Hogy ezt megteheszük, a baromfitenyésztést arra a nivóra kell emelnünk, amely a közönséges „tartás” mértékét meghaladja. Mert miben áll nálunk a baromfitenyésztés? A tyúk, liba stb. Isten gondjára bízva jár kel az udvarban, a kertben. A tenyésztési irányt és elvet pedig nem egyszer a csendőrség tollszükséglete szabta meg. Nem általános, de azért igen gyakori jelenség ma is, hogy a baromfi a gazdaság mostoha gyermeke. A háborus évek és az állategészségügyi viszonyok aztán épen sokat rontottak a baromfitenyésztés már-már nekilendülő fejlődésén s nekünk ma feladatunk azt, hogy a már régen kijelölt utat megint megkapjuk s azon a végcél felé haladhassunk.

A baromfitermékek négy főcsoportra oszthatók: *hus, tojás, toll, trágya*. Az étkezés céljaira szolgáló baromfitermékek igen magas tápértékük által tűnnek ki. Érdekes lesz talán megemlítenem, hogy az összes háztartásban használt husfélék közül a baromfihusoknak van a legnagyobb fehérje tartalma. A marhahus 21—22%, a kacsa 24%, a pulykahus pedig 25%-nál is több fehérjét tartalmaz. A tojás tápértékét pedig mindenki ismeri s a kereslet fő részét is a hus mellett a tojás képezi. A toll minden háztartásnak nélkülözhetetlen cikke, tehát, mint fontos kereskedelmi cikk jöhet figyelembe.

A baromfitrágya lényegében igen jó minőségű, de kis mennyiségben áll rendelkezésre.

Ne felejtjük el, hogy a baromfiak kloákás állatok lévén, trágyájuk már a természetből fogva át van itatva lével és így a tápanyagok igen kedvező harmoniában vannak benne jelen. Jó-sága meközelíti a guanot és magas Nitrogen meg Phosphorsav tartalma által válik ki. Meny-nyisége rendszeren kevés, de olykor talán elég arra, hogy a konyhakert egyes tábláira eljusson és igen jelentékeny terméshozadékot biztosítson.

Fontos munkát végez továbbá a bogárság után kutató baromfi is; ezen a téren különösen a pulyka ismeretes, mint legszorgalmasabb rovar-irtó. Nem megvetendő tehát ez a haszna sem a baromfitenyésztésnek.

Nagy haszna a baromfitenyésztésnek, hogy a mezőgazdasági hulladékokat, rostaaljat stb. értékesíthetjük. Fontos továbbá, hogy nők, öregek és háboruban rokkantak is foglalkozhatnak vele, mert különösebb testi munkával nem jár. Erkölcsi és szociális hatása pedig abban rejlik, hogy a népet munkára, szorgalmasságra ösztönzi; házatáját étellel, pénzzel látja el. Mielőtt az egyes baromfifélék részletes tárgyalásába bocsátkoznánk, állítsunk fel néhány általános alapelvet.

Az első és elengedhetetlen feltétele a sikernek a megfelelő hely. Minden baromfifaj, igaz, más-más természetű helyet kíván, de azért ezek a kívánalmak összeegyeztethetők. Gyakran a vizes, mocsaras hely tyukfélékre vészt hozó, míg az uszókra igen kedvező. Pulykák tére-sebb legelőket kívánnak, mint a tyukfélék, viszont bármilyen baromfi igen jól érzi magát tágas, dróttal kerített udvaron, ahol víz is van bőven és különben szakszerű elbánásban részesül.

A baromfiólak sokfélék lehetnek; ügyel-jünk, hogy a kólióhely nyugalmas és csendes legyen. Jó, ha különállóan van teljesen a háló-helytől. Fő szempontunk legyen a baromfiólak-nál: *tisztaság és tisztaság!*

Baromfiudvarra ültessünk eperfát, hogy a lehulló szemeket a baromfiak felszedhessék.

A tenyésztési irányt a viszonyok szabják meg s majd minden baromfifélenél ki fogok térni erre. Általában elmondhatjuk, hogy itt is, mint az állattenyésztés más ágaiban, a „nemesre” való törekvés legyen a fő elvünk.

(Folyt. köv.)

SZÖVETKEZÉS.

A magyar szövetkezetek Csehszlovákiában. A csehszlovák kormány árumint vásárá-val kapcsolatosan Prágában nemzetközi szövetkezetek kongresszusát tartanak, a melyre a magyar szövetkezeteket is meghívták. A Magyar Szövetkezetek Szövetsége a csehek meghívását illetőleg abban állapodott meg, hogy addig a míg a Felvidéken létesült magyar szövetkezetek szabad működését a csehszlovák kormány helyre nem állítja, a magyar szövetkezetek a prágai kongresszuson nem vehetnek részt. Ezt a határozatot a londoni Nemzetközi Szövetkezetek Központtal és az összes európai szövetkezetek központokkal is közölni fogják.

A Háromszék vármegyei Gazd. Egyesület márc. 7-én igazgató-választmányi gyűlést tartott br. Szentkereszty Béla elnöke alatt, melyen a titkári jelentés tudomásul vétele után elhatározta a választmány, hogy az egyetemes gazdaérdekek védelme, képviseltetése céljából a ma széttagoltan működő, részben szünetelő és ujonnan alakítandó gazdatársadalmi szervezetek az Erdélyi Gazdasági Egylet vezetése alatt tömörítenek s bevonassanak ide a gazdakörök testvérintézményei gyanánt működő Hangya, fogyasztási, értékesítő, méhész stb. szövetkezetek, illetve egyesületek is. Ezután egy öttagú bizottságot küldtek ki az alapszabályok megfelelő módosítása és a közgyűlés előkészítése céljából. Örömmel üdvözljük az egyletet működésének újra felvétele alkalmából, midőn a székelység gazdasági életében annyira hézagpótló munkálkodása új lendülettel megindul.

Egyleti élet.

Az elmúlt héten a Szeszgyárosok szövetségével karöltve együttes lépést tettünk a mezőgazdasági szeszygyárral kapcsolatos földbirtokoknak megfelelő mérvig (300 k. h.) való biztosítására szolgáló intézkedések sürgős meg-tétele érdekében.

A mint már közöltük, a szeszygyárosok bukureti kongresszusán u. i. az a rárreform miniszter megbízottja erre vonatkozólag hivatalos kijelentést tett, amelynek alapján az intézkedések azonnali megindítása — tekintettel a folyamatban levő kényszerbérleti eljárásokra — a köz érdekében sürgősen szükségesnek mutatkozott. A megfelelő rendelkezések haladék nélküli megtételére Garoflid miniszterhez és az Agrár komité kolozsvári osztályához a Szeszygyárosok szövetségével együttesen feliratban fordultunk az átnyújtáskor, szóbelileg is kérve a sürgős intézkedést.

A megbízható mezőgazdasági hírszolgálat hiánya arra indította az E. G. E. vezetőségét, hogy a mezőgazdaság állapotának állandó, rendszeres és megbízható nyilvántartása céljából a fennállott gazdasági tudósítói intézményhez hasonlóan egész Erdély, Bánát- és a többi elszakadt területeken feljújtsa a mezőgazdasági hírszolgálatot.

Ebből a célból a gazdaközönség köréből járasonként legalább egy-egy gazdasági tudósítót kérünk fel az egylet által megküldött űrlapokon a tudósítások megtételére. Az összegezt je entések időnként az egylet hivatalos lapjába fognak közöltetni a közönség tájékoztatása céljából.

Ez uton is fölkérjük azon gazdatársainkat, kik a tudósítói tiszttel vállalni kívánják, sziveskedjenek ebbeli szándékukat az E. G. E.-nél Kvár, Attila u. 10 bejelenteni, hogy a szükséges űrlapokat címeikre megküldhessük.

Vegyes közlemények.

Kényszerbérletek elbírálása tekintetében — értesüléseink szerint — az Agrár komité kolozsvári osztálya felsőbb utasítást kapott, mely szerint a kényszerbérbeadások 200 kat. holdon alól csak a rendeletörvényben egészenben kisajátíthatónak minősített és a törvény 3. pontjában jelzett 12. éven át bérbe volt birtokknál eszközölhetők. 200 holdon alóli kényszerbérbeadás csak az agrár komité helybenhagyása mellett történhetik.

A termények kivitel vámját Jugoszláviából a buza vámjának kivételével felfüggesztették. A buza kiviteli vámjá métermázsánként 10 dinár, a buzaliszté 20 dinár.

A selyemhernyótenyésztésről. A földmivelségi miniszterium kolozsvári államtitkársága mezőgazdasági ügyosztályának felkérésére közöljük, hogy a selyemhernyótenyésztés fejlesztése érdekében az állam ingyenes selyemhernyópetéket oszt ki azzal a kötelezettséggel, hogy a tenyésztők a gubótermést az állami beváltóhivataloknak kötelesek beszolgáltatni. A beváltási árak lesznek: első minőség 30 lei, második minőség 20 lei és harmadik minőség 1 lei kilogrammonként. A földmivelségi államtitkárság kívánatra nyomtatott tenyésztési utasításokat díjtalanul küld, de csakis román nyelven.

Az Aradvármegyei Gazd. Egyesület f. hó 20-án, vasárnap, az állatvásártéren díjazással egybekötött tenyészbika vásárt rendez, a melyen előrláthatólag 80—100 drb. nagyobbára simmentali bika fog felhajtásra kerülni.

Az aradi gabonapiacon általános ár-emelkedés mutatkozik, a buza 10, kukorica 10—20, árpa 20—30 leiel drágult métermázsánként. A jelenlegi árak: buza 270—280 lei, ten-

geri 190—200 lei, árpa 200—210 lei, zab 170—180 lei. Az állatvásártéren nagy felhajtás mellett gyenge kereslet volt észlelhető. Vágó ökrök élősúlyban kg.-ként 5—7 leiert keltek el, a sertés ára kg.-ként 13—14 lei.

Városi gazdaság feles művelésben. Kolozsvár város gazdaságainak megmunkálására feles művelőket keres. A város a háboru előtt igen nagy súlyt helyezett gazdaságainak fejlesztésére. Ugy látszik, hogy a házi kezelést megszüntetik és feles művelőknek adják ki. Csodálkozunk azon, hogy míg a város határában levő magántulajdoni képező felesművelésű birtokokat kényszer útján elveszik potom áron a kiscgazdától is, a város felesművelésben való bérletet hirdethet.

Állattenyésztésünk jövője. Az állatki-viteli tilalom folytán javított marhát, hizott disznót, stb. nem szállíthatunk mi, erdélyi gazdák nyugat felé, Budapest, Bécs, Prága, stb. részére. Az E. G. E.-nek a kivitel szabadddá tétele érdekében tett lépései nem vezettek eredményre. Amikor az erdélyi gazdák valamilyen panasszal fordulnak a kormányhoz, feleletül rendszeren azt kapák, hogy örüljenek a helyzetnek, amelyben vannak, mert az ókirályságban még sokkal rosszabbak a viszonyok. Ez volt a felelet most is, az E. G. E.-nek az állat-gészségügy javítása érdekében tett felterjesztésére is. — Gyenge vizsgálás. Ebből azt a tanulságot vonjuk le, hogy a mi kötelességünk az ókirályságbeli viszonyok javítását is sürgetni és elősegíteni. Ennek egyetlen módja az állattenyésztés terén az, hogy az erdélyi gazdák a maximálás miatt ráfizetvén a szemtermelésre, termeljenek mesterséges takarmányt, helyezték a fősúlyt az állattenyésztésre. Az állattenyésztés színvonalát emeljék és szállítsanak tenyészállatokat az ókirályságbeli gazdáknak, hol az állatállomány minőségileg messze áll az erdélyi mögött. A gabona feleségekből is lehetőleg csak nemesített, értékes fajtaikat termeljünk.

A falu rajzása. A magyar falvak földmivelő népe a háboru előtti években a város felé huzodott. A háboru gyilkoló tüze megritkította a földmivelőket sorait, ezért a jövőben nem szabad a magyar leányokat és legényeket a városba engedni szolgálni, hanem a falusi munkát kell velők megszerettetni, folytassák a szüleik mesterségét, mert a legszebb, legideálisabb az összes foglalkozási ágak közül az östermelés. A falu rajzása ne a város nyomorultjait, hanem a falu független, szabad földmivelőinek számát szaporítsa.

Értesítés. Az Erdélyi Szász Gazdasági Egyesület géposztálya ezuton is értesíti az érdekelt gazdaközönséget, hogy **Segesvárt**, Bajor-utca 47 szám alatt, fióküzletet állított fel, mely üzlet főképen a székely gazdák gyors és pontos ellátására van berendezve. Ezen fióküzlet ugyan azon elvekre van alapozva, mint a kolozsvári főlerakat, a Hann és Társa, gép- és műszaki kereskedelmi r.t. Kolozsvár, Heltai-utca 3. és a központi üzlet, az Erdélyi Szász Gazdasági Egyesület géposztálya Nagyszeben, Salz-gasse 22.

HIRDETÉSEK.

Szotyori fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi apr. hó 3-án d. u. 3 órakor az iskola helyiségében 1920. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 23. §-a értelmében meghívotnak. Ha a tagok kellő számban nem jelennének meg, ugy a közgyűlés 1921. év április hó 10 én lesz megtartva, amely tekintet nélkül a megjelentek számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő bizottság választása. 7. Nefaláni indítványok. 1920. év december hó 31-én a tagok száma 120, tiszletrészeinek száma pedig 701 volt;

az év folyamán belépett 1 tag 5 üzletrésszel. A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt Szotyor, 1921. jan. 30. Az igazgatóság.

Marosvásárhelyi „Hangya” fogyasztási értékesítő szövetkezet 1921. évi április hó 3-án d. e. 11 órakor a városháza közgyűlési termében évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 23. §-a értelmében meghívhatnák azzal, hogy ha a tagok kellő számban nem jelenének meg, úgy a közgyűlés 1921. év április hó 10-én lesz megtartva, amely tekintet nélkül a megjelentek számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemlről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. december hó 31-én a tagok száma 1475, üzletrészeinek száma pedig 3277 volt; az év folyamán belépett 164 tag 321 üzletrésszel; kilépett 33 tag 112 üzletrésszel. A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt Marosvásárhely, 1921. január hó 29-én.

Az igazgatóság.

Szilágy-Sámsoni fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi március hó 27-én d. u. 3 órakor az állami iskolában 1918., 1919. és 1920. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 23-ik §-a értelmében meghívhatnák. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1921. év április hó 4-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. 1918., 1919. és 1920. évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. 1918., 1919. és 1920. évi zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. 1918., 1919. és 1920. évi mérleg megállapítása. 4. 1918., 1919. és 1920. évi tiszta jövedelemlről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 281, üzletrészeinek száma pedig 749 volt; az év folyamán belépett 10 tag 16 üzletrésszel, kilépett 1 tag 2 üzletrésszel. A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt Szilágy-Sámson, 1921. jan. hó 23-án.

Az igazgatóság.

Kökösí fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi április hó 3-án d. u. 3 órakor a szövetkezet helyiségében 1920. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 23. §-a értelmében meghívhatnák. Ha a tagok kellő számban nem jelenének meg, úgy a közgyűlés 1921. év április hó 10-én lesz megtartva, amely tekintet nélkül a megjelentek számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemlről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december hó 31-én a tagok száma 124, üzletrészeinek száma pedig 2220 volt; az év folyamán belépett 1 tag 1 üzletrésszel. A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt Kökös, 1921. év jan. 26-án.

Az igazgatóság.

Mezőpagocsa és vidéke fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi április hó 3-án d. u. 2 órakor a szövetkezet helyiségében 1919. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 23-ik paragrafusában értelmében meghívhatnák azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelenének, úgy a közgyűlés 1921. évi április hó 17-én tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. 1919. évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemlről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december hó 31-én a tagok száma 184, üzletrészeinek száma pedig 294 volt. A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt Magyarbikal, 1921. jan. hó 30-án.

Az igazgatóság.

lása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemlről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt Mezőpagocsa, 1921. márc. 5-én.

Az igazgatóság.

Gencsi „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi április hó 3-án d. u. 2 órakor a ref. iskolában 1919. és 1920. évi közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 23-ik paragrafusában értelmében meghívhatnák. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1921. évi április hó 10-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára határozatképes lesz. Napirend: 1. 1919. és 1920. évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. 1919. és 1920. évi zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. 1919. és 1920. évi mérleg megállapítása. 4. 1919. és 1920. évi tiszta jövedelemlről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 396, üzletrészeknek száma pedig 1629 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt Gencs, 1921. január 22-én.

Az igazgatóság.

Középlak és vidéke fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi április hó 3-án d. u. 3 órakor a felekezeti iskola helyiségében 1919. és 1920. évi közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 23-ik paragrafusában értelmében meghívhatnák. Ha a tagok kellő számban nem jelenének meg, úgy a közgyűlés 1921. április hó 10-én lesz megtartva, mely közgyűlés tekintet nélkül a megjelentek számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. 1919. és 1920. évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. 1919. és 1920. évi zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. 1919. és 1920. évi tiszta jövedelemlről való rendelkezés. 5. Netaláni indítványok az üzletrész tőke felemelésének 1920. VIII. 8. hozott határozatára. 1920. év december 31-én a tagok száma 165, üzletrészeinek száma pedig 257 volt; az év folyamán belépett 1 tag 6 üzletrésszel, kilépett 3 tag 14 üzletrésszel. A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt Középlak, 1921. jan. 31.

Az igazgatóság.

Magyarbikal és vidéke fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi április hó 3-án d. u. 3 órakor a ref. isk. helyiségében évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 23-ik paragrafusában értelmében meghívhatnák. Ha a tagok kellő számmal nem jelenének meg, úgy a közgyűlés 1921. április hó 10-én lesz megtartva, amely tekintet nélkül a megjelentek számára, határozatképes lesz. Napirend: Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemlről való rendelkezés. 5. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 184, üzletrészeinek száma pedig 294 volt. A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt Magyarbikal, 1921. jan. hó 30-án.

Az igazgatóság.

Bethlen és vidéke „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi április hó 10-én d. e. 11 órakor a bethleni takarékpénztár helyiségében 1920. évi közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 23-ik §-a értelmében meghívhatnák azzal, hogyha a tagok kellő számban meg nem jelenének, úgy a közgyűlés április hó 24-én tartatik meg, mely tekintet nélkül a

tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemlről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 789, üzletrészeinek száma pedig 1561 volt. A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt Bethlen, 1921. január hó 28-án.

Az igazgatóság.

Földbirtokosoknak nélkülözhetetlen! Erdély, Bánát és a többi csatolt magyar területekre vonatkozó „Agrár-reform rendeletörvényeket” dr. gr. Bethlen Pál összeállításában magyar nyelven kiadta az Erdélyi Gazdasági Egylet földbirtokpolitikai szakosztálya. Kapható minden könyvkereskedésben és az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári hivatalában Kolozsvárt, Attila-utca 10 szám. Egy füzet ára 6 leu. 3017

Rézgálic 98—99⁰/₁₀₀-os

megerkezett és azonnal szállítható!

HANN és TÁRSA

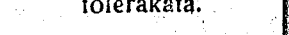
Gép és Műszaki Keresk. r. t.

a

Nagyszebeni szász gazd. egylet

géposztályának

főlerakata.

CLUJ-KOLOZSVÁR, Heltai-utca 3. sz.
Sürgőnyclim: „Technica.” — Telefon 2—36.

3279

Eladó

1 drb. két és fél éves, 2 drb. egy és fél éves szimmenthalli tenyészbika

12 waggon

Prof. Woltmann és kék vetőmag burgonya.

Cim a kiadóhivatalban. Cim

(1—3.) 3284.

A mellékletet szerkesztli:

DR. HARMATH JÁNOS

A melléklet tulajdonosa:

A „HANGYA” SZÖV. KÖZPONTJA, NAGYENYED.

Kiadó:

TÖRÖK BÁLINT

az E. O. E. titkára.

Megjelenik hetenként.